

NÚM. 1883

BARCELONA 7 DE JULIOL DE 1905

ANY 27

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIODICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranger, 5

LAS DUGAS PESTES

La que deyan que vindrà.

La que en realitat ha vingut.

Llorenç Recte

¡TRIBUT AL MERIT!

—Don Carlos, no volém ser menos que 'ls Ateneos. ¡També nosaltras agrahidas, admiradas, reconegudas, li oferim un banquet!

CRONICA

DIGUIN lo que vulguin els metjes y 'ls bacteriólechs, jo crech que á Barcelona hem tingut cassos patents y verdaders de peste bubònica, ó de gíncola, si hem de parlar en català clàssich, en català dels temps aquells de las grans glòries y de las grans epidemias.

Y consti que no 'm refereixo als cassos del carrer Nou de la Rambla, ni tampoch al cas del Hospital de la Santa Creu. Als primers, porque si bé es veritat que va morir la criada del Doctor Cercós, no es menos cert que 'l seu amo continúa millorant de dia en dia, y no seria natural que una peste tan terrible com la bubònica fes aquestes distincions de gerarquia domèstica, emportantse'n á la minyona y deixant de banda al amo. Y per lo que respecta al pobrec patient del Hospital de la Santa Creu, porque està plenament demostrat—després de una escrupulosa autopsia—que morí de pulmonia y no de bubònica.

De més á més se va injectar substància dels dos cadàvers á unes ratas y á uns conillets del Laboratori microbiològich municipal, lo qual va ser com posar oli en un llum, puig assegurau que, lluny de sentirse afectata per la inoculació, encare van aixeribirse y fins van agafar més gana.

No seria estrany, en vista de uns resultats tan maravillosos, que s'apliqués aquest sistema á tota la caterva de rosegadors, ratas y conills, favorescuts ab una credencial pel nou govern. Si la inoculació els ha d'aixeribir y afilar les dents, es molt just y

convenient que 'ls hi sigui aplicada tan bon punt entrin en funcions.

***

Pero perque l'experiment surteixi tot l'efecte desitjat, bò serà que 's prescindeixi dels cultius procedents dels dos cadávers pseudo-bubònichs, y se acudi als cassos de verdadera pesta á que avants me referis; cassos de peste no sols bubònica, sino ademés burocràtica per afegidura, y com á burocràtica perfectament adequada á las necessitats dels que ab motiu del canvi de situació, han obtingut empleo.

No serán el Sr. Lluch y 'l Sr. González Rothwos tan desconsiderats y poch patriotas que no 's preszin á facilitar tot el virus del seu cos que 's necessiti per la probatura de las inoculacions burocràticas.

Ells son els dos cassos de peste bubònica qu'hem tingut á Barcelona.

Una peste extranya, y en certa manera contraproduent: una peste que lluny de matar, sosté y fa viure.

La prova es que tan bon punt va pujar al candeler la nova situació, venian obligats á abandonar sos càrrechs respectius, y no obstant, quinze días després del canvi de política, continuavan aguantantse com si encare 'ls microbis Maura y Villaverde fessin de las sevas.

El Sr. González Rothwos deya á tothom que volia sentirlo que al govern civil hi estava violent; que no li agradava ser governador á mitjas; y que li farian un favor molt gran si 'l rellevavan desseguida. Pero tot d'una circulà la veu de que havien ocorregut algunes cassos de peste bubònica, y l'home exclamà:

—Ara ja no me'n puch anar! Que no dugui ningú

que fujo davant del perill. Me quedo *per patriotisme!*
¿Y qui es que havia fet corre la noticia de la epidèmia?

L' altre bubónich, l' hoste impertérrit de la Casa Gran, l' incomparable arcalde Lluch.

No en vá feya algún temps havia dit als noys de la prempsa:

—Ja poden posar als diaris que preparo *algo asombroso para Barcelona.*

Tothom se trencava'l cap barrinant en què podia consistir lo que l' arcalde de R. O. preparava.

Els que l' veyan tan encatarinat ab els projectes de arreglo de Tresoreria, de unificació del Deute, de reforma del casco antich, pensavan que á lo millor sortiria ab una solució definitiva, bona ó dolenta, á tan descomunals problemes.

Altres creyan qu' era qüestió d'inventar un nou aperitiu, titulat: *Aperitiu Arcalde Lluch*, que permetés assistir á cinc ó sis banquets en un sol dia, sens detriment del estómach y ab gran regalo del paladar.

Hi havia qui s' figurava que tenia'l projecte d' alsar en un dels punts més céntrichs de Barcelona un nou temple dedicat á la Verge de la Vara. Una Mare de Deu colocada sobre una vara, tal com la de Zaragoza ho está sobre un pilar, y ab l' idea, ben barcelonina, de fer á la Verge aragonesa una competència desesperada.

Aquests y molts altres pensaments pel mateix estil s' li atribuïan; y quan algú anava al seu despaig y no li trobava (lo qual succebia casi sempre) deyan els porters per disculparlo:

—No se'n estranyin: el Sr. Lluch està ocupadíssim preparant *algo* que ha de assombrar á Barcelona.

* * *

Y aquest *algo* que á tothom preocupava, aquest *algo* misteriós, inextricable; aquest part concebut, per l' afany de immortalisar-se, en lo més recondit del cervell del famós arcalde de R. O. va sortir á la llum días enrera, en el despaig de l' Arcaldia, davant dels noys de la prempsa, que llapis y carnets en mà feyan rotlló al seu entorn.

Las festas de Juny, festas sense alegria ni animació y sobre tot sense forasters, tocavan al seu terme. Faltava coronarlas ab un número sorpreso que no figurava en el programa, y aquest número inesperat va sortir com una bomba de la boca del arcalde Lluch:

—Senyors: s' ha presentat á Barcelona algun cas sospitos de peste bubònica.

Una esgarifansa va corre per tot lo llarch de l' espinada de alguns dels presents.

No obstant, fent de las tripas cor, no tingueren més que emmirallarse en el rostre del arcalde, pera sentirse animats del desitj de convertirse en héroes.

L' estatua de Sant Jordi que

adorna l' frontispici de la Diputació Provincial, tindrà á la fi una digna parella en la fatxada frontera de la Casa gran. L' arcalde Lluch á caball de una quimera, matant á cops de vara l' microbi de la peste bubònica.

Perque havent sigut ell qui havia descubert l' epidèmia, á n' ell li corresponia acabarla definitivament. Ja no podia pensar-se en rellevarlo de cap manera. Ay del govern que s' atrevís á treure's l' de arcalde, privantlo de portar á terme l' cumpliment de un empenyo tan heroich, tan humanitaril!

* * *

Venus' aquí com l' arcalde Lluch va cumplir el seu compromís de fer *algo* que assombrés á Barcelona.

¡Y tant com va assombrarla!

S' entaulá de bonas á primeras una divertida lluita de Galenos. La facultat va dividir-se en bubonichs y anti-bubonichs, partidaris els primers de l' epidèmia ab totes las campanillas, y proclamadors els segons de que á Barcelona, per falsificarse tot, hasta la peste bubònica s' falsifica.

Y lo més bonich es que al Port casi va paralizar-se tot el moviment.

Barcos que venian, s' aturaven á la boca d' entraida, y viraven passant de llarch, temerosos de adquirir patent bruta. Altres que havien de sortir s' absençan de ferho fins que las coses s' aclarissen.

¡Que més! L' esquadra inglesa que havia de venir

UNA LLISSO DE BON SENTIT

—Y donchs, Nasí, ¿que no heu anat á festas aquest any?

—¿Sab qué diuhen? "Pel juny la fals al puny" y "qui no bat pel juliol, no bat quan vol." Ab això... no val á badar.

La festa dels Mercats
VENEDORAS QUE FOREN PROCLAMADAS REYNAS DE LA BELLEZA

Concepció Basté
del mercat del Poble Nou

Roseta Riera
del mercat del Porvenir

Mereneta Font
del mercat de la Concepció

Carme Rovira
del mercat de Sant Antoni

Paquita Baulé
del mercat de Sans

Pepeta Borrell
del mercat de la Boqueria

Carme Artés
del mercat del Clot

Josefina Cremadells
del mercat de Santa Catarina,
proclamada Reyna de las Reynas en la
vetllada del Saló de Bellas Arts.

à Barcelona à mitjans de la setmana passada, va aplassar la seva visita, davant del temible especre de la bubònica. No hi volen res els inglesos, tant valents com son, ab certa classe de microbis.

Veritat es que l' dimars ja l's havia passat la por, y 's presentaven fent, à manera de fumigacions, les salvas de ordenansa. Pero si 's considera que l's hem tingut allunyats per espay de cinc ó sis días, se veurà l' gran partit estratègich qu' en las contingencias del porvenir se pot treure del sistema inventat per l' arcalde Lluch.

Qualsevol dia qu' Espanya estigui compromesa y vingui una esquadra à bombejarnos, farém corre que tenim la pesta bubònica, y no s' atrevirà à acostarse.

Quant cert es que no hi ha mal que per bé no vingui!

Una patranya per salvar uns quants días més la vara, pot haver costat de moment disgustos y perjudicis; pero aplicada en un cas de guerra, jqué sab si li valdrà al arcalde Lluch el títul envejat de salvador de la patria!

P. DEL O.

FUMADORS ¡ A DEFENSARSE !

Els asseguro, caballers, qu' en aquest Barcelona aviat valdrà més ser moro ó vehí de Odessa—que ja es tot lo que 's pot dir—que fumador.

Apenas comensat l' estiu, y quan tothom vivia en la pia creencia de qu' en els tramvies el sagrat dret de cargolarnhi un de prim, ó del calibre que fos, estava formalment garantit per las lleys, surten quatre periodistas mal aconsejados y... ¡pum! la meten fins el jonoll, manifestant en els seus diaris que això de fumar en el vehicles públics hauria de ser severament perseguït, perque tamanya enormitat—parlan ells, els de la metedura—es una des cortesia, una insolència, un crim de lesa civilisació... y no diuhen qu' es un atach à la integritat nacional segurament perque no hi han cayut.

Pero ¿en qué quedém, apreciables senyors? ¿Som à Sant Boy ó à Barcelona?

¿No hi ha en las Ordenansas municipals un article que diu clara y terminant que quan els

tranvías siguin oberts els passatgers podrán fumar? ¿No està de més á més confirmat aquest article per un fallo de la Diputació provincial que doná la rahó á un passatger que, castigat ab una pesseta de multa per haver fumat dintre d'un traviá, amparat per la Lley va negarse á pagaria?

Si ara, donchs, els traviás son oberts y totas las lleys, tant las divinas com las humanas, están al costat dels ignocents fumadors, ¿á qué vé aquesta inesperada campanya ilegal, absurd, fins m' atrevíré á dir facciosa, que algunes diaris han emprés contra l' exercici del dret de fumar dintre dels traviás?

Mal cumpleix la seva missió la prempsa quan, en lloc de ser el vigilant, el sereno de la Lley, aboga per la seva violació y 's queixa de que hi hagi ciutadans que vulguin cumplirla. ¡Aixis, aixis es com se crean els Narváez y 's facilita l' aparició dels Trepoff!...

Periódich hi ha que, pensantse qui sab lo que diu, fa alusió á un reglament que ha confeccionat l' arcalde y en el qual, á la qüesta, 's parla d' aixó de fumar dintre dels traviás y 's dictan sobre la materia no sé quinas disposicions.

¡Galdosa teoría, com hi ha móni... Y 'l periódich que á tals extravíos ae llença 's figura ser avansat, radical, demòcratal...

Permétinme que declari que 'm fa l' mateix efecte aquesta argumentació que si 'm dignessin que l' municipal de la cantonada de casa ha modificat la Constitució del 76.

¡L' arcalde!... ¡L' arcalde dictant reglaments!

Apart de que 'ls reglaments aquí 's dictan pera que ningú 'n fassi cas, —ó sinó que ho digui l' reglament dels automòvils, y 'l reglament dels fornells, y 'l reglament dels escombraries— qui es l' arcalde pera donar cap disposició que alteri las Ordenances municipals, únic text legal en qüestions de vida urbana?

Cada hú que's cuydi de lo que li pertoca. En hora bona que l' arcalde coloqui primeras pedras, y presideixi banqueta y fassi l' Carnestoltes per aquests carrers de Deu, exhibint entre municipals de caball la seva interessant figura; pero tocar ell la nostra legislació local! Dictar reglaments que anulin tal ó qual article de les sacrossantas Ordenansas.... Vamos, hombre!... Límpiate —que diuhem els castellans, —límpiate, que estás de huevo.

Ja ho sé que 'ls periodistas d' *autos* me calificarán de testarunt y dirán que aquesta continua apelació á las Ordenansas municipals es empipadora... Més empipadora es la seva continua pretensió de trepitjarlas y cubrirlas de baldón. Al fi y al cap nosaltres, els fumadors, ens apoyém en la Lley. ¿En qué se apoyan els nostres enemics?

En res. Tota la seva argumentació se reduixeix á alló tan gastat: *En las grandes capitales del extranjero...*

En las grandes capitales del extranjero, senyors meus, passan una pila de coses de las qua s' aquí ni 'n tenim idea. *En las grandes capitales del extranjero*, á Berlín, per exemple, no 's deixa circular á cap ciclista si avans no s' ha presentat á la policia á demanarli permís y á dirli qui es, ahont s' està, quants anys té y en quín poble va néixer... Aquí, en canbi, qualsevol salvatge anònim té l' dret de sortir de casa ab la màquina y d' atropellar ab la major frescura als transeunts sense responsabilitat de cap mena.

Algun diari fa també alusió á la cortesía espanyola, y opina que, per aquesta consideració solzament, deuriám els fumadors abstener-nos de usar del nostre dret dintre dels traviás.

DEL DIA

"Ball fantàstich" que diariament s' executa á la Contaduría de la Casa Gran.

—Ja m' ho vaig pensar que aixó de la peste eran veus volàtis que feyan corre quatre metges desenfeynats.

—¿Té forsa calor?
—¡Ni gota! Aquestas festas m' han deixat molt fred.

No 'ns convens la rahó. Aixó de la cortesía es una cosa molt elàstica y molt vaga, y sempre es arriscat fixarli límits. Val més deixarnos de cortesías y atenirnos estrictament á las lleys. Es més segur y més clar.

Y ademés—per qué callarlo?—en una terra com aquesta ahont de cortesía casi no 'n gasta ningú, començant pels que l' aconsellan als altres, ¡han de ser els pobres fumadors els únichs que vinguin obligats á tenirne?

No hi ha, donchs, que fer gran cas de las inconveniències y vulgaritats que aquests días han corregut per la premsa. Els anti-fumadors se cansan en va. Hem de pensar que declamacions de gacellero no pujan al cel.

Lo únich que hi puja es el fum, el fum dels ci-garros que, pesi á qui pesi y diguin els afeminats lo que vulguin, continuarérem fumant dintre dels tranvias, á la sombra de la Ley que, per regular els deters y 'ls drets dels barcelonins, feu un dia l' Exceŀlentíssim Ajuntament de Barcelona.

A. MARCH

Post festum, pestum

—¿Com ho passa, don Matías?
—Senyor Grau ¿que díu de bo?
—De bo, res. ¿Que vol que digui
després del tít desastrós
d'aquelles famoses festas
ludibri del nostre nom...?
Qui tingui nas á la cara,
ó tan sols un dit de front,
ha de trobarse per forsa
com me trobo un servidor:
Ab trenta nou apel·lidós
com el meu d' excitació!
—Senyor Grau, vosté exagera...
¡No n' hi ha per tant! —¿Com que no?
—Ahont som ara, á la Granvia?
Donchs, giris, fassí l' favor:
—¿Com vol que fem bona cara
davant d' aquests fanalots
pobres da gracia y d' ingenia,
sense solta, anunciadors,
horrorosament *artisticks*
y en tota concepció, bonyols?
—¿Com vol qu' estigüem de broma,
don Matías, digui... ¿Có'm?
Després de tants besties,
després de tants escamots,
y com á digne remato
de tant fastích y soroll...
¡la vinguda de la pesta!...
—¿Ah, es aquí l' Gobernador?
—No, si no parlo d' en Fuentes...
Jo crech que aquest bon senyor
per calamitat que sigui,
may será com l' anterior!
—Y, á propòsit ¿qué n' opina
senyor Grau, de tot aixó?
Aixó d' enviar un torero
sí que de governador,
no se li podia ocurrir
men que á un govern espanyol...
—¿Qué díu home? ¿De qui parla?
—D' en Fuentes, el mataor...
—Si no es en Fuentes, torero!
—¿Qué m' esplica! —No, home, no!
—Qu' es el cómic del *Rumeya*?
—No sigui plaga. Tampoch!
Es un general ilustre...
—¿Ah sí? —Sí, son altres fonts!
Y al parlaríi de la pesta
no li parlava d' aixó.
Me referia á n' els cassos
de pesta, del carrer Nou.

—La glània! Una malura
que agafa metges pel coll.
—¿Potsé 'l mal ens convindria,
si duya bona intenció?
—No fassi bromas, y escolti:
Diu qu' es un mal infeció
que surt com unes binovas
y acaba en grossos *bubóns*.
El pobre que l' arreplega...
—Ay, que tinc! —Ay, uy, el coll!
Y, res! Estira la *pata*
ab el temps de dir: Junoy!
—Home, després d' escoltarlo,
esab qu' s' agafa mitja por?
—Sab que hi vist algunes donas,
qu' ara que m' ha dit aixó,
las hi he reparat uns bultos
de caràcter sospitosos,
que convindria que fossin
objecte d' observació...?
—No s' alarmi, don Matías.
—Ha vist si eran prop del coll
aqueells bultos sospitosos?
—Si, senyor! —Sab si eran tous?
—No m' hi atrevit á tocarlos...
—Donchs, toquils, un altre cop.
—Y si 'ls troba forts y tiessos,
son salut, no tingui por...!
Ara, si son tous y penjan...
—La pesta! Donguis per mort!

PEP LLAUNE

RECORTS DE LA JOVENTUT

Aquell que 's va empescar alló de «roda l' mon y torna al Born» ja sabrà lo que s' empescava. ¡Que n' es de veritat aquest ditxo! Sobretot si l' Born es el Born de casa, el de la patria nativa, el que 'ns proporciona la primera alimentació.

Jo ho he comprobat ara, al tornar á Barcelona després de vint anys d' ausència. ¡Quinxs emocions! ¡Quinxs records! ¡Quinxs sorpresas!

Y sembla mentida! lo que més m' ha sorprès y emocionat no ha sigut precisament lo nou, lo que representa progrés y civilisació, lo que coloca á Barcelona á l' altura d' una de les primeres capitals d' Europa. Res d' aixó. Las sorpresas més grans, les emocions més fondas me les han proporcionat les antigüallades, tot lo vell; lo que significa tradició, lo que tal volta s' atrevirà á calificar d' atrassat y reaccionari, algún mal intencionat, ó algún esperit d' aquells que may están contents, ó que per donar-se il·lustre y passar per sabis, ho critican tot, siga 'l que siga y valgui 'l que valgui.

Lo antich que 's conserva á Barcelona tal com ho vaig deixar l' any 85, fresch encara com si ho haguessin tingut ab esperit de ví, ha evocat els meus records de una manera tan agradable y portentosa que m' ha tret vint anys de sobre. ¡Me sento més jove!

¡Qui m' havia de dir que á Barcelona encara hi trobaria pobres, y festas, y cédulas, y paper sellat, y costas y litigants temeraris, y quintas, y duros sevillans y moneda falsa y burrots...! Fins burrots!

Ja no me 'n recordava jo d' aquestas coses, y es clar que m' ha vingut de nou! Com á l' Habana no hi ha res d' aixó.

¡Jo no sé l' Habana com s' ha tornat desde que nosaltres no hi manejém les cireras! Un país en que no hi ha festas.

Figurintse que allí, avuy dia, fins el dijous y divendres sants son dies de treball. ¡Es escandalós! Allí no celebran més que l' crits; el crit de Yara y el crit de Baire, l' aniversari de la proclamació de la República, la mort d' en Maceo, y ara les clar! haurán de celebrar la d' en Máximo Gómez. Y prou! Tot lo demés son dies de treball. ¡Aquí dona gust! De quan en quan hi ha algú dí de feyna. Tot lo demés son festas.

¡Y pobres! A l' Habana no hi ha pobres. ¡Entenemnos! Aixó no vol pss dir que tots siguin rics á l' Habana, pero 'l que es pobre ho ha de disfrutar á casa seva y en el seno de la família. No 'l deixan pas sortir al carrer.

EL XEFLIS DEL CALVARI

—¿Qui son vostés?

—El Bon lladre y el Mal lladre, que venim á veure si á taula hi ha puesto per nosaltres.

Allí si que no 's pot ser pobre per cap diner. Allí la mendicitat es un delicte. Tras de cuernos, palos. Pobre que l' atrapin al carrer, ja pot dir que ha begut oli; va á la presó. ¡Y d' aixó 'n diuhen llibertat!

Aquí es un' altra cosa. Aquí de pobres n' estém bé. Encare un no s' assenta á una tauleta d' aquelles que hi ha á la part de fora dels cafès, com si fos un terrós de sucre, l' hi cau un mosquer de pobres que li roban la respiració, y no 'l deixan ni enrabonar.

Pero per això son pròxims nostres. Apart de lo humanitari qu' es el consentir que un home s' busqui la vida. El pobre es un estímul. Fa pensar ab el treball y la econòmica. Y després el pobre dona importància al que no n' és. Des de l' moment en que algú 'ns demana quartos es senyal de que 's pensa que 'n tenim. ¡Y aixó vesteix!

Pero ¿qué voleu més? A la Habana ni sisquera hi ha burots. ¡Deu els fassi bons!

El primer burot que vaig veure després de vint anys de no haverne sentit cantar gall ni gallina ¡qué me 'n va fer recordar de cosals! ¡Reyna santissimal! ¡Y quina alegria vaig tenir! Si hagués gosat l' hi dono una abrasada.

El burot rejoveneix. A mí m' ha tret també molts anys de sobre.

Quan ne veig un sembla que 'm trobo en aquell temps, en que encara no 's parlava de dar el cop, la primera determinació del poble era cremar las barracás de consums. ¡Y quin goig feyan cremant! ¡Sembla que m' hi trobol!

¡Està desconeぐda aquella Habana! En ff no 'ls diré mes; avuy dia ni sisquera tenen vomiti. La nota típica,

lo que li donava importància y color ha desaparegut completament. Ja no 's pot donar el gustasso de dir que té malaltia propia. ¡L' Habana sense vomiti! Sembla mentida! ¡Y que no n' hi ha un sol cas per medicina! Allí avuy no vomita ningú si no 's pren una unsa d' hiperacauana.

Aquí, com es natural, encare hi he trobat las mateixas feriduretes, el mateix tifus, las mateixas febretes palúdicas, las pulmonietas, las bronquitis y 'ls reumatismes de quan jo vaig néixer. Y es lo que ha de ser, lo que dona color local.

Ara l' anar á la Habana no té cap mérit. Avans per anarhi s' havia de fer testament, y quan un s' embarcava l' acompañaven d' bordo 'ls parents y 'ls amics ab els ulls plorosos y 'ls nas vermellos y se 'l miravan ab llàstima com dihen: ¡Pobret, ja no 'l veurém mai més! ¡Y la tornada! Allí era 'l deliri, felicitacions y obsequis y se 'l mirava tothom com un heroe, y la gent pensava: ¡Qui ho havia de dir! ¡Torna viu! *Ritorna vincitor!*

Avuy ja ni l' accompanyan fins á l' estació. Y quan torna ningú 'n fa cas. Sembla que vingui de la Bonanova.

L' altre dia vaig trobar un conegut que 'm va parar per dirmec:

—¿Ahont se fica? ¡May el trobo en lloch!

—¡Ah! ¿Qué no ho sabia? He estat á la Habana.

—¿A la Habana? Ja hi he estat tres vegadas.

Y 'm va mirar ab cert desprecio, com si 'm volgués dir: ¡Y arai! ¿Qué 's ha pensat aquest ximple diuentme que ha estat á la Habana?

EDUARD AULÉS

LLIBRES

LA EVOLUCIÓN INTELECTUAL Y MORAL DEL NIÑO, por G. COMPAYRÉ.—Entre las obras totas elles importants que forman part de la Biblioteca científico filosófica, donada a llium a Madrid per la Casa editorial de Daniel Jorro, pocas aventatjarán en interès y novetat a la que avuy posa la ploma en les nostres mans. Fins fa poch els autors que s' dedicavan a les especulacions filosòficas, en el ram especial de la Psicología prescindian per complet del estudi del noy, considerant-lo un ser encara o format subjecte a un sens fit d' evolucions y en sa conseqüència poch a propòsit pera atraure y fixar la seva sabia atenció. Y no obstant, si 'ls organismes de la naturalesa en tots els seus regnes s' han de conéixer bé, precisa estudiarlos des de l' seu primer cicle d' evolució. Y mes encara convé ferho en la complicada naturalesa humana.

El noy té personalitat des de l' moment que naix, oferint desde sos primers dies fenòmens psicològics interessantíssims. Las facultats que desplegarà quan arribi al pié us de la rató, tenen son origen en l' època de la infància. ¿Perquè ha de desdenyar el psicòleg l' estudi de un ser mortal? ¿Per ventura desdenya 'l fisiòleg el coneixement del ser físich?

L' obra del docte professor Compayré es un tractat complet de la psicologia del noy. Com a mètode, claritat y perspicacia, dupertén que pugui arribarre més enllà. Jutjin de la seva importància per l' enumeració sumaria dels capítuls que comprèn: I. El recién nacido.—II. Las primeras formas de la actividad.—Los movimientos.—III. Desarrollo de la visión.—IV. El oido, el gusto, el olfato y el tacto.—V. Las primeras emociones y su expresión.—VI. La memoria an'es y después de la adquisición del lenguaje.—VII. Las diversas formas de la imaginación.—VIII. La conciencia. La atención. La asociación de ideas.—IX. Los instintos educativos: la imitación: la curiosidad.—X. El juicio y el razonamiento.—XI. Como el niño aprende a hablar.—XII. La actividad voluntaria: la marcha, los juegos.—XIII. Desarrollo del sentido moral.—XIV. Los defectos y las cualidades del niño.—XV. La locura de los niños.—XVI. El sentimiento del yo y la personalidad.

Tots aquests aspectes del interessant estudi estan tractats ab aquella amenitat no renyida ab la serietat y la profonditat de pensament, propria dels escriptors francesos mestres en el maneig de la ploma. El carinyo entrañable que 'ls pares senten pels seus fills, les tendres efusions de que 'ls fan objecte, les alegrías y 'ls poèticsh esplays ab que 'ls enrevolcan, mereixen complertarse ab el coneixement intim de la formació de la seva ànima. Y per adquirirlo cap llibre més aproposit que *La evolución intelectual y moral del niño* del docte professor G. Compayré.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

... *Flors de Maria, per Jascinto Verdaguer.*—Aquest aplech de místicas inspiracions degudas a la ploma del inmortal Mossen Clinto forma l' volum 88 de la Biblioteca popular de L' Avenç.

... *Pitarra.*—Comèdia en un acte y en vers, original de Lluís Milla y Salvador Bonavia, premiada en el Certamen humorístich organisat per *Gatzara continua* en l' últim Carnaval.

... *Els d's crepuscles,* drama en tres actes y en prosa, original de Francisco Xavier Godó, estrenat a Romea la nit del 8 de maig últim.

RATA SABIA

TEATROS

TÍVOLI

Ha terminat la temporada d' òpera, tan curta com animada. Las últimas produccions lidiadas han sigut: *I Pagliacci*, *Ermanni*, *I pescatori di perle* y *Gli Ugonotti*.

No s' ha perdut pas l' empresa per falta d' activitat,

ni per escasés d' alicants... De la poca duració de la campanya lírica, més aviat se n' ha de donar la culpa al públic, poch amich de encauharse en aquestas nits tan xafogosass...

NOVETATS

La companyia de la Guerrero ve sostenint dignament el pabelló del art dramàtic, en mitj del marasme y la vulgaritat que tot ho invadeix. A lo menos no deixa passar ni una sola setmana sense donarnos alguna obra nova.

La nova de 'n Frederich Oliver es una producció dràmatica d' estructura plena de defectes. L' autor dedica dos actes enters casi exclusivament a la pintura del color local asturi, per anar a caure en el terc, en una espècie de melodrama adonetat y que no convens.

Aquí si que pot ben dirse que la salsa puja més que l' tall... apart de que 'l tall no es tampoch de primera calitat ni molt menys, y al passarlo l' autor pel forn de la seva imaginació se li ha soportat.

De totes maneras molts fragments de l' obra estan escrits sino ab fibra, ab distinció. No som dels que critiquem que 'ls personatges parlin el dialecte de aquella regió del Nort d' Espanya, encara que sigui evident que per aquesta causa algunes de las delicadesas del dialech no arribin fins al públic.

En resum: una producció escrita ab més carinyo que calor d' inspiració, y que si no aburreix, tampoch se pot dir qu' emoción.

Molt ben posada en escena, ab decoracions pintorescas y trajos apropiats, se distingiren en la interpretació la Sra. Guerrero y 'l Sr. Díaz de Mendoza. Be es veritat que tenen al seu càrrec els dos personatges més vibrants y consistents del drama. Els demés actors s' esmeraren en el desempenyo de sos respectius papers.

* * *

Els germans Alvarez Quintero donaren a Barcelona las primícies de sa nova producció: *La Musa loca* y 'l públic omplí 'l teatre de gom a gom.

Molt se recreà en el primer acte, qu' es una fotografia perfecta de una oficina del Estat. L' acció corre facil, espontànea, sempre moguda y plena de vida. Els personatges son un modelo de fèsta observació. Y en quant al dialech està matisat de xistes y bonas ocurredades de un caràcter perfectament adequat a l' índole del assumpto y a la naturalesa dels tipos.

Mes ay, que de questa soca robusta, y plena de bona sava, ne parteix un ramatje migrat, incapás de donar fruyt.

Tot lo que li ha de passar al protagonista, empleat ilus, que deixa l' oficina pera dedicarse al teatre 's veu venir de un' hora lluny. D. Abel fracassarà llàstimosament y tornarà a la covachuela a buscar un miserables rosegó de pà.

Y lo pitjor no es pas que 's prevegi lo que ha de succeir, sino que vaji desarrollantse lentament y ab una languides enervadora.

Tot l' acte segon que transcorre en el salonet de una dama de teatro no fa adelantar un pas l' acció. El primer quadro del tercer reproduueix una situació que s' ha vist mil vegadas en el teatre: las emocions de un estreno desgraciat en casa del autor. Y 'l segon quadro—y això que no peca de curt—hi sobra per complert.

Els autors defensan la debilitat del argument a copia de xistes y agudezas; el públic las riu, pero com l' obra sembla entranyar un propòsit més elevat que 'l d' excitar les rialles, la irrealisació de aquest propòsit la perjudica notoriament. Aquella pobre víctima de las seves ilusions, aquell enamorat de la Mussa, no té prou alé de vida pera que pugui interessar ni un sol moment.

Els autors de *La Musa loca*, com en la major part de sas produccions, han stés més a la part externa que al fons del assumpto. No han fet servir l' escalpell: s' han mostrat sempre excessivament superficials.

L' execució molt cuidada y l' escena admirablement servida.

Els autors siguieren cridats al final de tots els actes.

L' ESTIU TEATRAL

El Teatre Principal favorescut per sas groixudas paraetes y un bon sistema de ventilació, s' ha convertit en un Centre de Varietés.

Qui havrà de dirli que cap a sas vellessas seria objecte de aqueixa transformació!

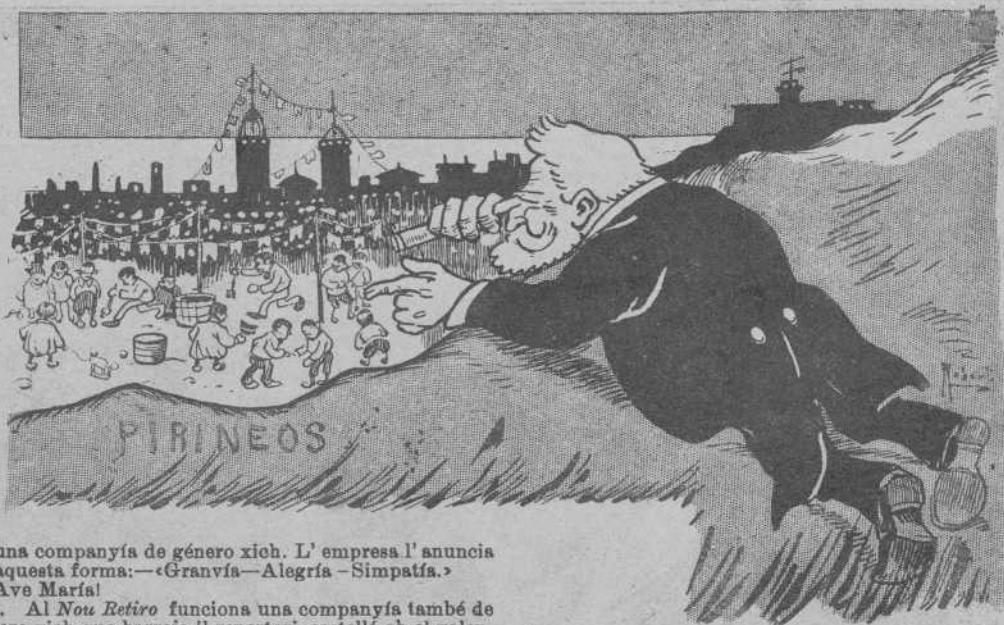
... Al Granvia fan foch nou des de l' proxim dissapte

VANITAT FEMENINA

—¡Ay Señor!... ¡Aquests si que van ben vestits, sense costals'hi cap quarto!

PERQUE LA BANDA FRANCESA NO VA VENIR A BARCELONA

ab una companyia de gènero xich. L' empresa l'anuncia en aquesta forma:—«Granvia—Alegria—Simpatia».

Ave María!

Al Nou Retiro funciona una companyia també de gènero xich que barreja 'l repertori castellà ab el valencià. Xoriso y paella. No va mal per alsar el cotze.

Al Bosque de la Virreyna, gran pet d'òperas baratas. Després de Aida, Rigoletto; y à continuació Lucrecia Borgia y Traviata, per arribar à Otelo à càrrec de 'n Cardinal, el mateix tenor que 'l cantava en el Liceo. Del Liceo à Gracia! Què 'la ne sembla del trajecte?

Al Nuevo s'ha estrenat una frusleria titulada *El estuche de monerías*, lletra del Sr. López Marin. No es cosa del altre mon ni molt menos.

Per fi, en el Còmico, en Pinedo ha donat ab el títul d'*El Veterano*, una nova producció de la seva cullita extreta de una novel·la popular que 's desenvolupa en temps de la restauració borbònica à Fransa. Està conjuminada ab certa trassa y desarrollada ab desembars. En la música del mestre Alvira descolla algun número agradable, entre 'ls quals citarém un duo de soprano y l'escena del dessafio.

N. N. N.

VELS'HO AQUÍ

Sí, senyors: que à la Bubònica l' hem tinguda aquí, es vritat. ¿Cóm? ¿Quán? ¿De quina manera?

Ara 'ls ho vaig à explicar.

En un vapor ple de cànem que tornava de Bombay y que havent tocat à Génova devia passar de llarg per la costa catalana, hi anava, sense altre plan que 'l de da un tom per Europa y veure això cóm està, la famosissima peste de nom universal.

No obstant, tant s' acostá 'l barco à Barcelona y tan gran fou el goig que sentif al véurela que cridant al capitá, —*Stop!* y arriheu la llanxa, (li diqué): M'he enamorat d' aquest poble, y vull quedarm'hi un ó dos mesos.—

Tris, tras! S' aparellá la barqueta, la Bubònica hi saltá

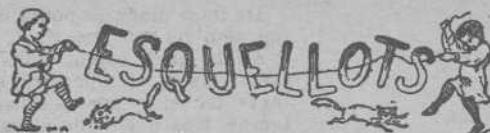
—Pero això no son festas! Això es una sortijal... Bah... No vull que 'ls nostres músics se barrejin ab aquestas criaturades.

y en menos que 's diu un *Credo* va trobarse passegant entre 'ls dignissims xufiers de la plassa de la Pau.

El seu plan, segons indicis, era explorar la ciutat y començar sens tardansa à escabetxar catalans; però Jay! quan l' hagué seguida y veié els pilots de fanch que hi ha al carrer de las Moscas, y sentif 'l delicat bat de las Bassas de Sant Pere, y observé el brillant estat dels de 'n Lacy, Cuch, Freixuras, Olm, Sidé, Bot, Montanyana, Picalqué y Ramelleras; quan tasté la pols que hi ha en las vías del Ensanche, y's topá ab gossos rabiant y tranyias homicidas y automòvils disparats; quan, en fi, pegá vistassó à dins de la Casa Gran y veié 'l floret de tipos que hi ha avuy per concejals, mitj joyosa, mitj cremada, —Toquéum el dos! —exclamá: Tenint jo aquí aquesta colla d' incansables sjudants, ¿per qué haig d' anà à molestarme? Sense cap necessitat de mí ni dels meus microbis, l' ase 'm flich si avans d' un any no es tothom al cementiri.—

Aquí tenen explicat com va ser que la Bubònica l' altre dia 'ns visitá, y feu mutis por el foro sense comensà 'l treball.

HELIUS

Estantse instruint expedient al Doctor Ferrán per suposats abusos cometuts en el Laboratori microbiològic municipal hem de imposarnos el més absolut silenci.

No faré com certes periódichs que ja en prò ja en contra prejutjan la qüestió, segons els graus de amistat ó d'enemistat que tenen ab el Doctor.

D'ells n'hi ha algú que posantlo com a sabi fins a les banyas de la lluna l'creu intangible com a funcionari públic. Y no obstant la investigació objecte del expedient no va, segons notícias, dirigida al sabi, sino al funcionari. Y en aquest concepte's diuhen coses qu'es necessari que s'clareixin.

La microbiologia y l'negoci particular son dos coses distintas, per més que hi haja qui s'empenyi en que vajan unidas. L'expedient en formació las destrià, y lo que hagi de ser que signi.

***

Ara una pregunta:

Es cert que un pobre noy que va ser mossegat per un gos el dia de divendres sant, avuy, dos mesos y mitj després del accident, encara segueix ma-

lalt, no a causa de la mossegada, sino a conseqüència de la inoculació anti-ràbica que va aplicarli l'Doctor Claramunt?

Es cert que molts pacients inoculats contrauhen flemòns de gravetat, que fan necessaria una llarga assistència facultativa?

Es cert, finalment, que les visitas motivades pel poch cuidado del Doctor Claramunt, el Doctor Claramunt las cobra fentse un sobressou molt més considerable que l'que li abona l'Ajuntament?

A veure si hi ha algú que contesta a tals preguntes. En tot cas, el Sr. Mir y Miró, instructor del expedient, medis té de sobra per averiguar la seva certesa.

La temperatura sembla que ha perdut l'enteniment.

Mentre en el Centre d'Europa el calor escaliba materialment a les persones, a Madrid, dies enrera, va sentirse un fred tan viu, que fou necessari acudir als abrichs com en lo més riguros del hivern.

A pesar de tot, no's tenen notícies de que'l senyor Montero Ríos s'hagün acatarrat.

Ventatjas d'arrimar-se a la estufa del pressupost!

De Gobernador nou ja'n tenim. Ha costat una mica de triar-lo; pero al últim se'n ha sortit.

Un Gobernador ab sobre y ab faixí vermell: el general Fuentes.

Celebraré que resulti tan simpàtic com el seu tocayo de Romea.

***

Ara estich esperant que qualsevol dia surti un decret a la Gaceta nombrant al Cardenal Cassanyas pera'l desempenyo de qualsevol Capitanía general de la Península.

Perque Espanya no seria Espanya si algún dia deixava de ser el país dels vice-versas.

Y d'arcalde a qui'n farém?

S'ha parlat de distints noms: d'en Pere Grau, en calitat de vinícola; d'en Griera, en calitat de pagès; del Eduardo Maluquer, en calitat d'amohinat, y fins d'en Bosch y Puig, antich company del Hereu Pantorriales, que no fa pas molt temps va separarse d'ell, per ingressar en el partit liberal-democràtic.

En aquest punt va fer al revés d'en Lluch, que de liberal qu'era va ferse conservador.

Per lo vist, pera desempenyar l'Arcaldia de Barcelona, res vesteix tant com una casaca girada.

***

Pero escoltin: dat que's que avuy governan se titulan liberals y demòcrates, ¿no podrian recordar-se dels seus antecessors, els progressistes del any 40, qu'en oposició als goberns madurs empenyats en nombrar arcaldes de real ordre, van armar la gran revolució del segle; una revolució que va acabar ab el desterro de la reina regent D.ª Maria Cristina de Nàpolis?

Per mica que's recordessin d'ells, respectarien l'autonomia municipal, permetent que's Ajuntaments nombressin ab tota llibertat als Arcaldes que més siguessin del seu gust.

Quina necessitat tenen—á lo menos per lo que toca a Barcelona—de crearse tants mal-de-cap, si al últim, fassin lo que fassin, tampoch han de guanyar las eleccions?

No's pot queixar en González Rothos: avants de anar-se'n de Barcelona li han donat la mar de techs.

Ja no més faltava que n'hi oferissen un las admiradores de la seva gallarda figura.

MIRANTSE LA ESQUADRA

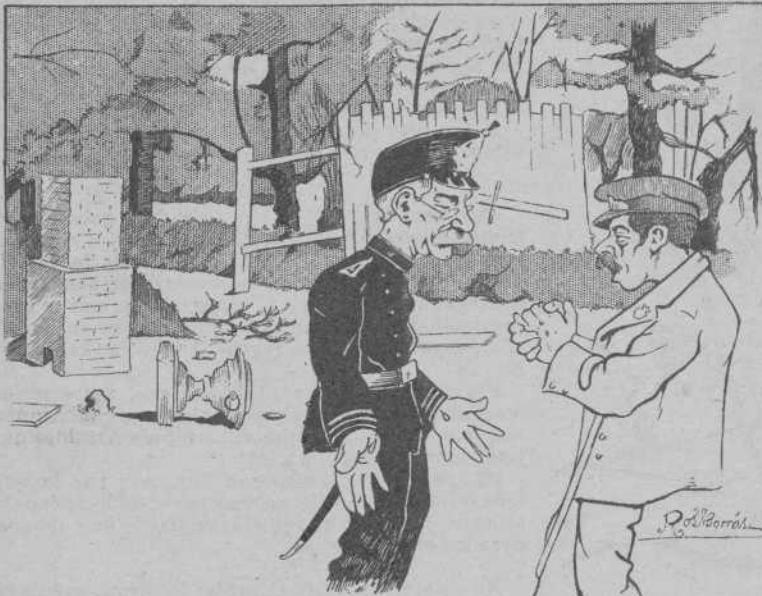
—Ja es extrany que tan sovint vinguin inglesos...
—Naturalment, com que cada dia estém mes endeuats...

EL NEGOCI DE LA TESORERIA

— Vaja, home; ¡no se'n dona vergonya, un marqués com vosté, de volquer viure explotant à una dona!

DESPRES DE LA KERMESSE

— Estos, Fabio, ¡ay dolor! que ves ahora campos por los salvajes destrozados, fueron un tiempo un agradable Parque...

De totes maneras podrá dir que se n'ha anat ben tip.

Ab lo qual, estém tants à tants: Tip el Sr. González, de tants techs; y tips nosaltres també, tips d'ell fins al cap-de-munt.

¡Horror dels horrors!

L'altre dia el serafích regidor Sr. Albó va representar al arcaide Lluch, no en una funció d'iglesia, sino en el tech donat pel Club de regatas.

Ja cal que se 'n confessi.

Perque ni al començar ningú va benehir la tanca, ni al acabar ningú va donar las gracies.

Un apreciable lector ens ha dirigit la següent pregunta:

«Cóm s'explica, Sr. Director de LA ESQUELLA, que precisament en aquests èpocs de calor terrible, se 'ls hi haja ocorregut als facultatius de la Casa Gran manar procedir à la llimpiesa de les claveguerias?»

**

La contesta es molt senzilla.

Ja fa temps que à Barcelona tenim empenyo en demostrar qu'en materia de infecions es la nostra la ciutat millor blindada del món. Per això en lloch de netejar les claveguerias al hivern, se fa al estiu, perque i mon enter s'admiri del nostre estoicisme.

Qui sab si à la nostra valentia y à la brutícia se deu l'havernos liurat de la Babónica! Perque à mí ningú m'traurá del magí que aquella Pesta, al treure l'nas à Barcelona, se 'l va tapar per efecte de la pudó y va girar qua dihen:—Fugim, que dugas pestes no hi cabém en una mateixa ciutat.. No sigüés cas si m'hi ficava que me 'n fee l'estella.

Els aprenents que prenguen part en l'últim concurs protestaren del fallo del Jurat.

Es lo de sempre.

En lloch hi ha tants protestants com en aquest país eminentment catòlic.

Es curiosa la següent notícia que proba el refinament de las costums japonesas.

En el Japó, quan una funció de teatro no 'ls agrada, en lloch de xiular y armar xivarri, s'giran silenciosament d'espatllas al escenari.

En aquest punt els russos ja han començat à imitarlos. No

'ls hi agradan poch ni molt las funcions de guerra
dels japonesos y també s'hi giran d'espatlles.

Donant peu als nipons a empaytarlos, aplaudint
ab tota l'ànima sobre las sevas costellas.

Els gegants aquest any van acabar la seva feyna
plenament desconsolats.

Figúrinse que perque 'ls regidors republicans no
s'oposessin a la seva sortida, 'ls van anar a vestir
al pati del Palau episcopal. L'Hereu y la Pubilla,
encare que molt alte son molt criaturas, y s'havien
fet l'ilusió de que allí abont els havían vestit els
despullarían, afavorintlos l'Eminentíssim ab una
estampeta a cada hú y ab la corresponent benedicció
apostólica.

Res de això han conseguit y per això ploran.

* * *

Si un altre any han de sortir a animar la professió
de Corpus, prescindint de la venia o i consentiment
dels republicans, bò serà que se 'ls cambihi
de caràcter y hasta de vestuari.

En lloch de ser els gegants de la ciutat, que si-
guin els gegants del Bisbe.

Y en aquest cas ja no hi ha que dir quin trajo 'ls
hi correspon: ell ha de anar de frare; ella de monja.

Diumenge passat a Cádiz, va tributarse una gran
ovació, als crits de *Viva Cataluña!*

¿Es que 'ls companys de causa varen anar a en-
tussiasmarlos?

No, senyors: a Cádiz no 'ls hauríen entés.

L'ovació colossal, immensa, estruendosa, va ser
dedicada a las señoritas toreras que traballaren ad-
mirablement en aquella plassa.

¿Quán s'hi jugan que cap periódich regionalista
dona compte de aquest gran triomf alcansat per las
Noyas de l'Hostia, en una de las ciutats més to-
rreras de la sandunguera Andalusía.

Kascarrillo de postres.

En una botiga d'òptich:

—Voldría que 'm probés unes ulleras negras—
demana un client.

L'òptich, després d'examinarli la vista:

—No fassi aquest diebarat: unes de blavas li ani-
ràn millor.

—Ja ho sé, pero en l'estat en que 'm trobo han
de ser negras forzosament... ¿que no veu que porto
dol?

QUENTOS

Espigolat en un periódich de París.

¡Lo que son vocacions!

El jove Raul després de haverse menjat alegre-
ment la seva fortuna, s'enamora com un boig de la
baroness X, la qual no tarda gayre a respondre a
la seva flama.

Un dia 'l jove imprudent se trobava als peus de
la seva dama, quan el marit entra de sopte en la
cambra del pecat. Esglay de Raul: serenitat de la
baronessa, que apela a la clàssica excusa:

—Es el pedicuro.

El marit no se la empassa del tot, y diu:

—Donchs mira, vindrà bé: aném a veure com m'
arreglia 'ls peus.

En un santiamén se descalsça, y en Raul que ca-
sualment portava un trempa plomas y una llíma d'
unglas, se posa a la feyna.

* * *

Apoteosis final
¡L' ULTIM NUMERO DE LAS FESTAS!

—Solzament això 'm faltava!

¡A LA UNA, A LAS DUGAS...!

—Tan fácil fos tirarse de cap al matrimoni com de
cap al ayga!

RESULTATS DE LAS FESTAS

—¿Qué es eso?
—Res: que en els fochs artificials de l' altre dia van treure un ull à la meva senyora, y venim perque 'ns el paguin.

¡BEN PENSAT!

—¡Apretal... —Un sello de 15 pel franqueig y un altre de 20 per la urgencia?... Aniré á dur la carta jo mateix, y 'm sortiré mes barato... y será mes segur.

Tan content quedá'l baró del seu trball, que li demaná l'adressa de casa seva y l'recomená á tots els seus amichs.

Y l'jove amant de la baronessa, pera no trahir á la dama, no tingué més remey desde á las horas que anar á llimar peus á dreta y esquerra.

Y un dia, en que 's veié abandonat per ella, no tenint ni un céntim, se considerá molt ditzós de possehir una professió que li permetía guanyarse la vida honradament.

Alcansá una perfecció tan gran en el seu art, qu' es avuy un dels més acreditats pedicuros de París.

SOLUCIÓNS

A LO INSERTAT EN L' NUMERO 1877

- 1.ª XARADA.—Bo-ni-ca.
- 2.ª ANAGRAMA.—Paco—Capó—Copa.
- 3.ª TRENCÀ-CLOSCAS.—Las Carolinas.
- 4.ª AUCELLET NUMÉRICH.—Fusteria.
- 5.ª GEROGLÍFICH.—Com més-mesos, més-mesadas.

TRENCA-CAPS

XARADA

Quan te veig ab la dos-tersa
que 't tapa fins la total,
me cau la dugas-segona
y primera-inversa-quart
las pedras van contemplante
mentres tú vas caminant.

Hermosa sena ters-primeria,
ab un coloret hu, igual
que si en tas galtas haguassin
dugas rosetas possat.

No vull donarte més tersa-
segona, puig tothom sab
que la segona-primeria
ningú t'empeta al vehinat.

SAMUEL GRAN É IRURUETA

II

—¿Qu' es lo que sabéu, total?
—Tres-hu-dos fá bona estona.
—¿Voléu callar, gran tabal?
—No sabéu si ésta hu-segona?

J. A. RAMA

SINONIMIA

UN BON REGALET

El dilluns passat
vaig total un gat
masqué y esquitat,
molt gros, fa fredat.

Un regionalista
del poble Total
de la Selva un ral
me'n dona. ¡Animal!
Si jo vull guarda'l
per un caciquista.

FALÓ XELLIVELÍ

TARJETA

MANEL R. CASAS

TAPER

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas el nom de tres carrers de Barcelona.

SEBASTIÁ BOSCH

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1	2	3	4	5	6	7	8	9
5	3	7	8	9	9	2	3	—.—. Soldat.
4	5	6	7	8	6	5	—.—. Als quartels.	
7	8	6	2	6	7	—.—. En la tropa.		
1	5	6	7	5	—.—. Lo que guarda 'l fret.			
4	5	3	5	—.—. Part del cos,				
7	2	3	—.—. Riu de Catalunya.					
1	8	—.—. Notes musical.						
5	—.—. Vocal.							

RATAFLAUTAS

GEROGLÍFICH

× MA I

L

O O O

MA

ER ER

ENRICH DOMÈNECH

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Impremta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Jueves próximo, día 13

Aparecerá el **5.º cuaderno**

DE LA SEGUNDA SERIE DE

BARCELONA A LA VISTA

30 cénts.

FUERA DE BARCELONA

35

Van publicados
los cuadernos

1.º, 2.º, 3.º y 4.º

30 cénts.

FUERA DE BARCELONA

35

Edicions populars
SANTIAGO RUSIÑOL

ORACIONS

Ptas. 1

B. PÉREZ GALDÓS

EPISODIOS NACIONALES
4.ª serie

CARLOS VI

EN

LA RÁPITA

Ptas. 2

NOVEDAD

ALBERTO DELPIT

TERESINA

NOVELA

VERSIÓN CASTELLANA

DE
CARLOS FRONTaura

Un tomo, Ptas. 3'50

V. BLASCO IBÁÑEZ

LA
HORDA

NOVELA

Ptas. 8

C. BERNALDO DE QUIRÓS

PEÑALARIA

Un tomo, Ptas. 0'75

MARIANO MIGUEL DE VAL

EDAD DORADA

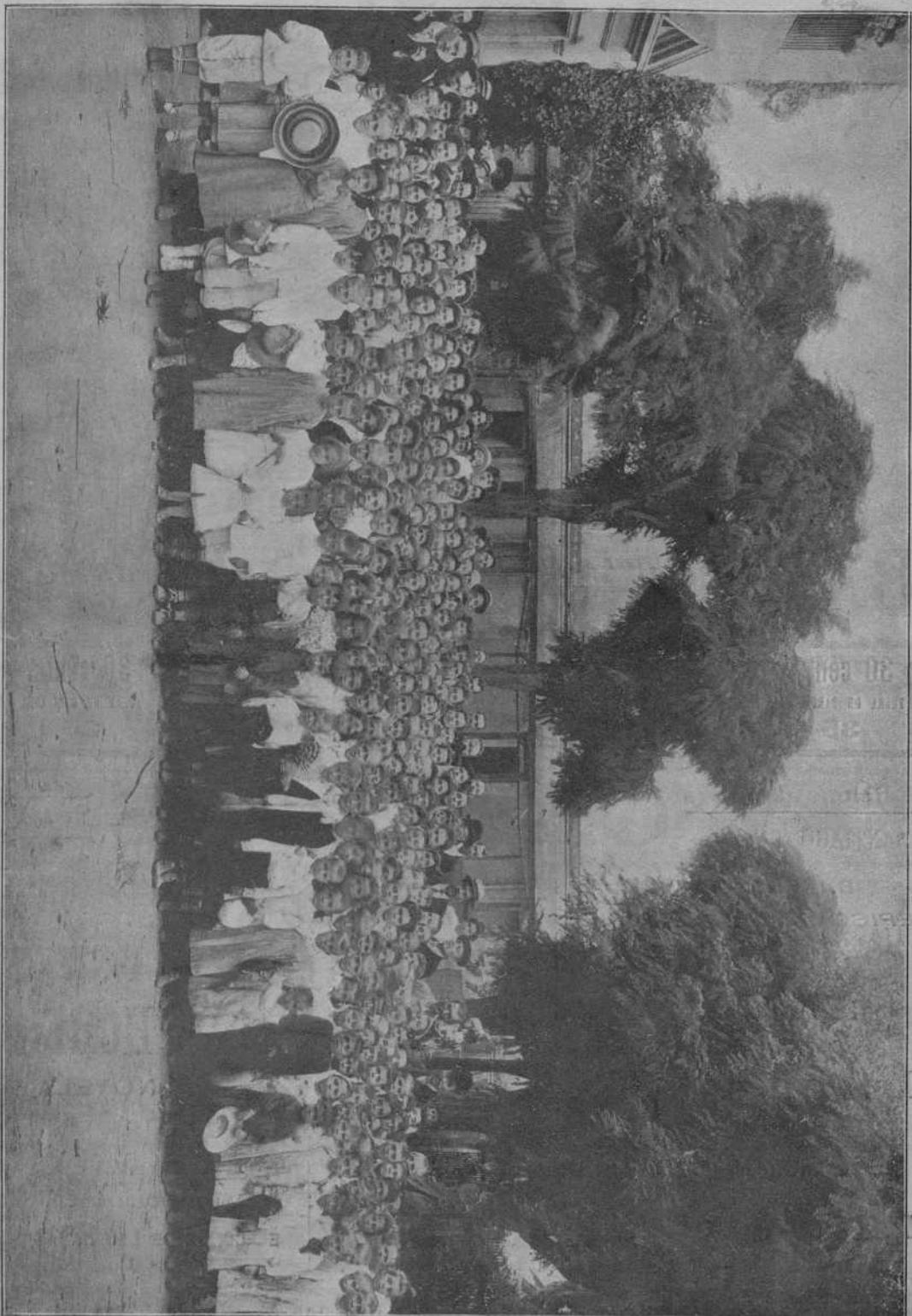
Un tomo, Ptas. 3'50

DON JUAN VALERA

APUNTES DEL NATURAL
POR
EL CONDE DE LAS NAVAS

Ptas. 1

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrà à volta de correu, franca de ports. No responem d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponents se 'ls otorgan rebaixas.

Festa organizada por la «Escola Moderna».—Grupo de nens y nenas, assistentes á las escuelas racionales de Barcelona.